

Mokytojo padėjėjai – į pagalbą mokiniams ir mokytojams

Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis specialiųjų poreikių mokiniai sudaro 10 procentų Lietuvos mokinių. Kasmet daugėja specialiųjų poreikių mokinių (2007/2008 mokslo metais – 89 procentai), pasirenkančių ugdymąsi drauge su bendraamžiais bendrojo ugdymo klasėse.

Siekiant užtikrinti specialiųjų poreikių mokinių ugdymo kokybę ir veiksmingumą, mokytojų padėjėjų paslaugos mokyklose, kuriose ugdomi specialiųjų poreikių mokiniai, yra būtinos. 2008 metais mokinio krepšelis, skirtas specialiųjų poreikių mokiniams, ugdomiems bendrojo ugdymo klasėse buvo didesnis 35,6 procentų nei statistinio mokinio krepšelis. Todėl mokyklų steigėjai gali skirti žymiai daugiau lėšų specialiajai pedagoginei bei psichologinei pagalbai teikti bei mokytojų padėjėjų etatams finansuoti.

Švietimo ir mokslo ministerija parengė Mokytojo padėjėjo pavyzdinį pareigybės aprašymą (Žin., 2005, Nr. 5-129; 2005, Nr. 25-825; 2006, Nr.132-5015). Šiame dokumente numatyta, kad mokytojo padėjėju gali dirbti asmuo, turintis ne mažesnę kaip vidurinę išsilavinimą. Mokytojo padėjėjas turėtų dirbti su mokiniu ar grupe mokinių, turinčių vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, bendradarbiaudamas su mokytoju, auklėtoju, specialiuoju pedagogu, logopedu, kitais specialistais. Mokytojo padėjėjas gali teikti mokiniui įvairių paslaugų, kaip antai: jį lydėti išvykose, kurias rengia mokykla, neregiumi perskaityti tekstą reginčiųjų raštu, sunkiai valdančiam rankas neįgaliajam padėti išimti iš kuprinės reikiamas mokymosi priemones, pabendrauti su mokiniu, ištiktu emocinės krizės poilsio kambaryje ir tt.

Mokyklos specialiojo ugdymo komisija, išanalizavusi mokykloje ugdomų specialiųjų poreikių mokinių ugdymosi poreikių įvairovę ir apimtis, turėtų įvertinti mokytojo padėjėjo paslaugų poreikį. Mokytojo padėjėjo etatas (atkreipiame dėmesį, kad mokytojo padėjėjas – ne pedagogas), gali būti reikalingas ir vienam mokiniui. Mokyklos vadovas, remdamasis mokyklos specialiojo ugdymo komisijos nutarimu dėl mokytojo padėjėjo pagalbos teikimo mokykloje ugdomiems specialiųjų poreikių mokiniams, kreipiasi į mokyklos steigėją dėl lėšų skyrimo mokytojo padėjėjo etatui (-ams) steigti. Kilus neaiškumams dėl mokiniams reikalingų paslaugų, mokyklos specialiojo ugdymo komisija turėtų konsultuotis su mokyklą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba.

Bendrojo lavinimo mokyklos jau turi patirties panaudoti ir kitas specialiųjų poreikių mokinių ugdymo galimybes, įvardytas Bendrojo lavinimo mokyklų bendruosiuose ugdymo planuose.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, įgyvendindama Specialiojo ugdymo paslaugų teikimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1475 (Žin., 2004, Nr. 170-6263), 2006–2008 metais skatino mokyklų steigėjus steigti mokytojų padėjėjų etatus – naujai įsteigtiems mokytojų padėjėjų etatams skyrė finansavimą. Per minėtą laikotarpį buvo įvairaus tipo mokyklose buvo naujai įsteigta 344 mokytojų padėjėjų etatai.

Švietimo ir mokslo ministerija tikisi, kad kasmet Lietuvos mokyklose didės skaičius mokytojo padėjėjų ir kitų pagalbą mokiniui ir mokytojui teikiančių specialistų, o mokyklų steigėjai skirs vis daugiau dėmesio švietimo prieinamumui ir lygioms galybėms švietime specialiųjų poreikių mokiniams užtikrinti.